

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za meec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnishvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravištvu „Slov. Naroda“.

Meščanje!

Z ozirom na določila volilnega reda za deželno glavno mesto Ljubljano vršile se bodo koncem tega meseca, marca, volitve v mestni odbor.

Zopet je tedaj meščanom poslužiti se jedne najvažnejših pravic in v mestni odbor zbrati si svoje zastopnike, katerim se z izvolitvijo nalagajo velike dolžnosti in velika odgovornost, od katerih se terja, da po vsej svoji moči v korist svojih someščanov delajo in za to skrbijo, da se mestne pravice varujejo, da deželno glavno mesto tudi vedno zasluži to ime in da je vzgled drugim mestom naše ožje domovine, da konečno napreduje v vsacem oziru in da sme vsak Ljubljanski meščan ponosen biti z njegovo upravo.

Teh načel se je vedno držal naš narodni

mestni odbor; on je varoval strogo pravice in splošno dolžnosti, katere mu daje mestni statut. Po vsej svoji moči skrbel je za povzdigo mesta. Utrjuje to, opozoruje volilni odbor čestite meščane le na važnejša dela zadnjega časa, mej katere šteje:

Zgradbo kasarne, bolnice za silo in jednega dela Francovega nabrežja, olupšavo parka pod Turnom, zgradbo raznih kanalov, razširjavo plinov razsvetljave, zakup užitinskega davka, sklep za zgradbo novega šolskega poslopja, potegovanje za ustanovitev lesne obrtne in strokovne šole za čipke (špice) in umetno vezenje, prizadevanje za sklopljenje podturnske graščine z mestno občino in pridobitev dovoljenja za ustanovo hranilnice.

Volilni odbor je trdno prepričan, da so načela mestnega odbora prava, mestnemu razvoju in povzdigi koristna, da bode s temi načeli upravljano deželno glavno mesto vedno bolj in bolj napredovalo in ostalo ponos naše dežele. Teh načel se bode po mislih volilnega odbora držati tudi novizbranim mestnim odbornikom, katerih z ostalimi čaka mnogo za mesto važnih, novih in izvršitev že začelih del.

Opozorjamo le: na vodovod, na zgradbo ljudske šole, na pripravo potrebnih prostorov za omejenjeni dve obrtni šoli, na uredbo kanalizacije, na ustanovitev hranilnice itd.

Častiti volilci so si po zrelem preudarjenji izbirali deloma može za kandidate, kateri so že dobro znani, izkušeni zastopniki bili, deloma pa obče znane, za napredek mesta vnete može, od katerih je volilni odbor preverjen, da nimajo le za tako mesto potrebnih lastnosti, ampak da si bodo tudi v čast šteli, posvetiti svoje moči blagru deželnega glavnega mesta.

Prepričan, da bodo vsi zavedni, za povzdigo in blagor mesta vneti meščanje svoje pravice se poslužili in narodno dolžnost spolnili, priporoča volilni odbor toplo svojim čestitim someščanom v volilnih shodih izbrane kandidate z željo, da bi se častiti volilci v obilnem številu udeležili volitev in jednoglasno izbrali te-le gospode:

Sabija Vaughan je bila najmlajši izmej treh otrok ter je razen brata imela še sestro, ki je bila le malo let starejša od nje. Nje oče je v malem mestu živel v blagostanji ter je bil čislani trgovec in zadnja leta svojega življenja predsednik mestni banki. Nje mati je bila izvrstna gospodinja, le nekoliko oblastnega zapovedujočega bitja in čestihlepnega značaja. Ta čestihlepnost je dospela do vrhunca s srečo njenih otrok. Močno se jej je laskala, ko je nje sin postal imovit kupec in ko se je nje starejša hči omožila z imovitim možem v sosednem mestu. Sabija je bila še mlada ter je lahko še nekaj časa čakala ali kot je nje mati sosedovim navadno rekala: „Odkar se Ivanu toli dobro godi in je Margerita prav po moji volji preskrbljena, ne delam si zaradi svoje rodovine najmanjše skrbi. Prav nič mi ni mari, ali se Sabija omoži ali ne, ali če se omoži, ima še dovolj časa izbrati si toli dobrega moža, kot si ga je nje sestra izbrala.“

Na nesrečo se Sabija ni mogla več toli dobro omožiti, kakor je nje mati mislila. Ona leta, ko se je gospa Vaughanova le s srečo drugih otrok pečala, zaljubila se je bila Sabija v mladeniča, kateremu so le revščino očitali mogli. Res je bil njegov oče le razmeroma mal posestnik, a ker je sam bil kaj priden dijak, nameraval je resnobno, da bode jedenkrat učil se bogoslovja. In ko se je Sabija na-

v III. volilnem razredu dne 28. marca:

Oroslava Dolence, svečarja in hišnega posestnika;

Srečko Nollja, kleparskega mojstra;

Ivana Tomšiča, učitelja na c. kr. vladnici in urednika;

Ignacija Valentinčiča, zastopnika zavarovalnega društva in hišnega posestnika;

Ivana Železnikarja, urednika.

V II. volilnem razredu dne 29. marca:

Josipa Benedikta, trgovca in hišnega posestnika;

Ivana Gogalo, c. kr. notarja;

Vladimirja Hráskoga, deželnega inženirja;

dra. Ivana Tavčarja, advokata;

Matijo Zittererja, viteza di Casa Cavalcina, c. kr. stotnika v p.

V I. volilnem razredu dne 31. marca:

dra. Karola Bleiweisa, viteza Tersteniškega, primarija deželne bolnice in hišnega posestnika;

Vaso Petričiča, trgovca in hišnega posestnika.

V Ljubljani, 24. dan marca 1887.

Narodni volilni odbor.

Zakoni pa znani ukaz c. kr. deželnega šolskega sveta kranjskega.

(Replika.)

—o.— Uradno glasilo deželne vlade kranjske; „Laibacher Zeitung“ pobija v št. 61 naš članek, v katerem smo trdili in dokazali, da je zadnji ukaz c. kr. deželnega šolskega sveta popisujoč obligatnost nemščine na Kranjskem, v groznem nasprotju s postoječimi zakoni.

Ko smo zaslutili, da uvodni članek uradnega lista razorožiti namerava naš upor proti temu ukazu z isto postavbo, s katero mi svoje stališče branimo, rastla je naša radovednost od besede do besede. Saj smo tudi lahko bili radovedni, s katerim avstrij-

dejala, da bode postala žena duhovnikova, prihajalo jej še v misel ni, da bi to ne skladalo se z dostojnostjo svoje rodovine. Ko je to priprosta devotka zaupala materi, čudila se je ta močno ter se hudo karala. Opominjala jo je na bogatstvo brata, na imenitno stanje sestre ter jo praševala, ali hoče toli osramotiti očino hišo, da se z berači meni. Nehote morala je priznati, da bode minulo še mnogo let, preden bi se nje ljubček in ona zares lahko pošteno vzela; nazadnje so jej stariši kar naravnost zapovedali, da naj precej razdere zavezo, v katero ne bi nikdar privolili.

Sabija je bila blaga devotka. Že v otročjih letih se je bila privadila natančno slušati zapovedi in prepovedi svojih starišev. Drznila se ni poslušati skrivnega šepetanja na uho, ki je v tem slučaju starišino samovoljo poudarjalo. Še nekaj mesecev, kot je skupni glas nje rodovine rekal, držala se je stanovitno svoje neumnosti, potem pa se je, če prav nerada, udala njih volji. Da pa nje srce ni bilo nezvesto, o tem so pričale mnogoletne bolečine.

Po takem poniževalnem poslovu je nje ljubimec zapustil rojstveni kraj, izučil se je za duhovnika ter nazadnje vzel drugo za ženo. Sabija pa je ostala v očetovi hiši, zvesto je izpolnovala dolžnosti pokorne hčere ter se je vse svoje življenje kesala.

LISTEK.

Mabel Vaughan.

(Roman. V angleškem spisala Marija S. Cummins, poslovenil J. P.—ski.)

Tretje poglavje.

(Dalje.)

Ko sta bili Mabel in gospica Sabija sami ostali, vrnila sta se v prijetno močno razsvetljeno čitalnico. Mabel se je usedla na nizek stoliček tik tete, kar jo je ta prosila, naj bi jej povedala nekaj o svojem potovanji, čegar jej še ni bila podrobno poročala. Gospici Sabiji je močno ugajalo, da je Mabel toli rada in toli pazljivo poslušala povest o malostnih dogodkih in nevarnostih prejšnjega dne; zato jih je silno podrobno pripovedovala, Mabel pa je bila vanje kar zamaknena.

V krajšem času, nego ga je gospica Sabija trebala, da je svoje potovanje popisala, čemo pregledati zgodovino nje življenja.

Življenje stare device! Prazen, nepopisan list za nemisleče ljudij, a zvedenemu očesu, ki minuloost, sedanost in bodočnost vestno in verno preiskuje, je to življenje svet močnih občutkov, nasprotujočih si dolžnostij, bolečnih skrbi in nujnih spominov, ki so le v človeškem srci zapisani.

skim zakonom se nam bode prišlo do živega, če mi stojimo na členu XIX. temeljnega zakona o splošnih državljanskih pravicah, tedaj na enem izmed tistih zakonov, kateri ne le da veljajo še dandanes do zadnje pičice, ki temveč imajo take sile v sebi, da se po njih sploh morajo ravnati bodoči — zakoni! Uraden Golijat, smo si mislili, se proti nam pomika in on gotovo ima v svojih pesteh trdnjave, ki jih bo na nas zmetal in zrušil nam našo trdnjavo, v katerej smo čutili na varnem pravico svoje slovenske posebnosti! S kratka, uradni ugovor nam je iz začetka bil jako mikaven, ker smo videli, da se hoče gibati na polji, kjer odločuje le pozitivno pravo in logika in pa, da se to godi tik pod c. kr. orlom, kar obeta posebno slovesno objektivnost in temeljitost.

No, žalibog, smo kmalu uverili se, da imamo v uradnem članku opraviti z golo, preprosto zvijačo. Pravimo žalibog, to ne zategadelj, ker bi se radovali, če bi se nam dokazalo, da avstrijska postava ne brani svobode v jezikovnem oziru. Veseli moramo biti, da se ta dokaz oficijozu ni posrečil, ker kjer je nagon, da bi se kaj dokazalo, tam je tudi nagon, da bi se dokazano v življenji tudi uporabilo. Naš žalibog velja okolnosti, da se v uradnem časniku zakoni — zavijajo. Tako kakor v tem slučaju naši zakoni stokajo pod uradno torturo, tako ne trpijo kmalu niti v rokah zasobnih pravdarjev. Kadar je lahko vsakdo logičen in objektiv, takrat bi lahko bil tudi uraden list, da, takrat mora uraden list biti logičen in objektiv, ker drugače je blamaža in javno pohujšanje. Ali kar je vsakemu slepcu očitna nepostavnost, to hoče „Laibacher Zeitung“ kazati nam kot postavnost in natveza nam v ta namen videz dokaza na podlagi postave, notabene tako debel videz, da vzbudi krohot na prvi pogled! Težavna je res resna polemika o tako ponesrečenem članku v uradnem glasilu, a poskusiti jo hočemo vender!

Trdili smo mi in še trdimo, da ukaz c. kr. deželnega šolskega sveta od 5. februarja t. l. je protizakonit. Uradno glasilu pa nasprotno trdi, da je postaven.

Rekli smo že, da je ukaz zategadelj protizakonit, ker propisuje obligaten, tedaj posilen pouk nemščine kot družega „deželnega“ jezika, a nasproti temu člen XIX. o splošnih pravicah državljanskih določuje, da se nihče ne sme siliti v uk družega jezika. Naredba mora izvrševati zakon ali vsaj gibat se v okviru zakona, ukaz c. kr. deželnega sveta kranjskega pa ne izvršuje nobenega zakona, marveč je v prekoslovnem protivju z odstavkom 3. člena XIX. Kdor nam tedaj hoče orožje iztrgati iz rok, mora nam dokazati, da rečeni odstavek člena XIX. nič več ne velja za državljane v kranjski kronovini, ali pa mora dokazati, da se v rečeni naredbi ne nahaja „uporaba sile“ v zmislu člena XIX.

Uradni članek neče trditi, da bi člen XIX. ne veljal tudi za Kranjce, namen pa mu je dokazati, da ukaz ne greši proti členu XIX. z „uporabo sile“.

V to svrhu „Laibacher Zeitung“ navaja §. 6. ljudskošolske postave iz 1869. leta, kateri slóve:

Kljubu hudim izkušnjam se tekom mnogih let nikakor ni zmanjšala otroška pokorščina in otroško spoštovanje, ki sta jej bili toliko žrtve naložili. Kolikor časa je živel oče, žrtvovala se je njemu prave izgledno, tako izgledno, da jej je to zadnje mesece hude njegove bolezni pred smrtjo bilo v najhujšo iskušnjo, kajti Sabijino lice je obledelo in nje postava je vsled velikih skrbij in neprestanega čuvanja po noči močno medlela.

V tem času je tudi njegovo ime prišlo v nered; in po njegovi smrti primanjkovalo je vdovi in nje hčeri celo potrebne hrane, kajti vsa nje vlast obsegala je le hišo in nekaj malo njiv nerodovitne zemlje. „Šlo jima bode vender prav dobro,“ rekali so sosedje. „Ivan bode svojo mater podpiral in Margerita je tudi bogata.“

Ko je tekom let Sabiji zdravje oslabilo ter so se nje lasje pobelili in so sosedje opazovali, da se je nje otožnost naglo množila, rekali so si: „Kaj pa ima Sabija Vaughan, da jo toliko tare, vkljubu lepi hiši in prijetnemu življenju? Ko bi imela malo zadovoljnega moža, bolehnega in porednega otroka ali pa toli obširno gospodinjstvo, kot je moje, potem si bi lahko mislili, zakaj je sedaj pa sedaj toli občutljiva in črna; tako jo pa zares nič ne opravičuje, kajti ničesar ni na svetu, kar bi jej skrbi delalo.“

(Dalje prib.)

„O učnem jeziku in o pouku v drugem deželnem jeziku določuje, v mejah postojecih zakonov, deželno šolsko oblastvo, ko je bilo čulo mnenje tistih, ki šolo vzdržavajo.“

Iz tega določila hoče oficijozus sklepati, da se za pouk nemščine ne bode „uporabljala sila“, hoče nas prepričati, da po tem takem obligatna nemščina bode — le čujte! — neobligaten učni predmet.

Uradni članek namreč tako-le umuje: Če povemo, da je c. kr. deželno šolsko oblastvo po §. 6. navedene postave v tej stvari poprej povprašalo faktorje, ki šolo vzdržavajo in če je zvedelo, da se ti faktorji obligatnosti nemščine ne protivijo, potem ni „uporabljala sile“ in ukaz ni nasproten odstavku 3. člena XIX.

Res nas potem oficijozus spomina, da je kranjski deželni odbor 1884. leta predlagal c. kr. deželnemu šolskemu svetu, „naj se pouk nemščine po tro- in čveterorazrednicah na dež-li tako uredi, kakor je z njim na mestnih osnovnih šolah v Ljubljani, da tedaj (!) bodi obligaten od tretjega šolskega leta (!) naprej.“ (Razsoden čitatelj, ki pozna uravnajo osnovnih šol Ljubljanskih, uvidi sam divno logično zvezo v tej perijodi!) Nadalje uradni list trdi, da je deželni šolski svet povprašal tudi zakonite zastope šolskih občin, pa da so ti zastopi pristali na predlog deželnega odbora.

Iz vsega tega je zaključilo uradno glasilu: Deželno šolsko oblastvo je na podlagi §. 6. uredilo poučevanje družega deželnega jezika v sporazumu z merodajnimi faktorji, in sicer uredilo v mejah postavnih, katere natančneje določuje člen XIX., da se za uk družega deželnega jezika ne sme uporabljati sila. Da bi se to načelo bilo prezrlo, da bi se uporabljala sila, se ne more trditi, ker so to odobrili udeleženi faktorji, namreč tisti, ki šolo vzdržavajo.

Mi replikujemo:

Po vsem tem, kar je nam uradni list lepega v tolažbo povedal, ostane vender le nemščina — obligaten učni predmet. To se pravi: Ukaz veli, da je slovenska mladina prisiljena ostajati pri nemških urah, da jo zadene šolska kazen, če se ne uči drugega „deželnega“ jezika. Z obligatnostjo je zvezana sila, brez sile obligatnosti ni.

Uradni list je le dokazati skušal, da deželno šolsko oblastvo ni imenovalih „merodajnih faktorjev“ prisililo v izjave, katere so baje storili na slavo nemščine. Če pa so ti faktorji baje radovoljno izrekli, da nemščina bodi obligatna, so s tem zakrivali protipostavno izjavo, so s tem tudi odločevali o tujih pravicah. Ni ga, dokler imamo sedanje ustavne zakone, političnega zastopa, ki bi mi mogel z uspehom narekovati, da si moram dati hišo preiskovati, lastnino odvzeti itd. pod drugimi pogoji nego-li jih zakon ustanovlja in ni ga tudi javnega zastopa, ki bi namestu mene govoril, ali naj se učim družega deželnega jezika ali ne. Pravo jezikovne svobode, ustanovljene v členu XIX., pravo je osebe, neodvzeto pravo vsake posamezne osebe. Nihče, to je nobena oseba se ne more siliti v uk družega deželnega jezika, to je jasno načelo člena XIX. Kako se hoče posluževati te jezikovne svobode, to vsak sam odločuje ali pa njega samega postavljeni zastopnik. Za šolskega otroka tedaj ima pravilno odločevati oče ali varuh njegov, a nihče drugi, ne krajno, ne okrajno in ne deželno zastopstvo. Če so „merodajni faktorji“ kaj izrekli, to njihove izjave v tem oziru nemajo postavne veljave, ker tičejo se pravic, katere deliti ali izvrševati ne spada v njihovo področje! To bi bil c. kr. deželni šolski svet moral znati in ni imel provokovati protizakonitih izjav!

V ukazu se „uporablja sila“. Ako uradni list dokazuje, da se ne uporablja proti deželnemu odboru in proti zastopom dotičnih občin, je to dokazovanje čisto nepotrebno, je za golo z m o t o. Saj ne hodi deželni odbor v ljudsko šolo in krajni šolski svet menda tudi ne, da bi odločeval, ali se on sam hoče učiti nemščine kot obligatnega predmeta ali ne! Oficijozus bi marveč moral bil dokazati, da se ne „uporablja sila“ proti naši ljudskošolski mladini, našemu naraščaju! Dokazati bi bil moral, to še jedenkrat ponavljamo, da nemščina ni obligatna. Tudi otroci so osebe in tudi njih se ne sme siliti v uk družega deželnega jezika po odstavku s čl. XIX.! Če se to zgodi, mora biti za to dovoljenje očeta ali varuha otrokovega. Vse drugo ni v mejah postojecih zakonov, nego je usurpacija! Resumujemo:

Uradni list pravi, da ukaz ne greši prot

členu XIX., ker je navstal, ne da bi se bila uporabila sila proti odločujočim faktorjem.

Mi pa pravimo, da nas čisto nič nema brigati, kako je ukaz navstal. Nespodobna zvijača je, če uradni list postanek identifikuje z učinkom, samo da bi občinstvo slepil. Ukaz, kakoršen je, narekuje posilno nemščino brez ozira na pravico, katero vsaka oseba ima na podlagi člena XIX. Te pravice, jezikovne svobode ne more osebi vzeti nihče. Če pa jo ukaz jemlje, je upravi zato protizakonit.

Toliko s pozitivno-pravnega stališča. Z družega stališča ne bomo polemizovali z uradnim listom. Če uradnemu glasilu neso zakoni sveti, potem mu sploh ne dostaja objektivnosti. Proti ukazu pa, to vidimo, treba bode poklicati na pomoč druge instance. Pot je odprta do naučnega ministerstva in od tu do državnega sodišča. Že prvi slučaj postavne pritožbe bode dokazal ukaza protizakonitost! Le žal, da se taka naredba uniči le za tistega, kateri se pritoži in da je nemamo še prave poti, po katerej bi se rečeni ukaz absolutno uničil! Narodna gospoda, ki je dala glas za obligatnost nemščine, usilila je nam boj za jezikovno svobodo našega naraščaja, našega naroda. Ali ni pomislila, da je to storila z jednim samim činom, da pa je za našo obrambo treba toliko činov, kolikor je oseb, ki se protizakonito vežejo na nemški jarem? Postavo imamo na svoji strani, imamo tudi pot pritožbe odprto: ali pa more vsak oče utrpeti stroške in čas, da brani pravico svojih otrok? Tako je vaše narodno politikovanje: narodu naložite jarem, pa naj se izpod njega sam izkoplje! Da, skrajni čas je res, da se postavimo na premo pot in da se jamemo ozirati kvišku k načelom, ki so nam prejšnja leta sijala!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. marca.

V budgetnem odseku državnega zbora je opozoril dr. vitez Tonkli naučnega ministra, da je poslopje za žensko učiteljsko v Gorici jako slabo in da je skrajni čas, da bi se šolstvo v Trstu zakonito uredilo. Naučni minister mu je odgovoril, da je grajenje novega poslopja za žensko učiteljsko v Gorici načelno že skleneno. Kar se pa tiče šolstva v Trstu, samo naučno ministerstvo želi, da bi se v kratkem zakonito uredilo, toda to ovirajo razne težkoče, ki so dovolj znane. Sturm je izrekel željo, da bi se v vsa učiteljska vsprejemali učence in učenke vsako leto, ne pa na dve leti, kar jako škoduje pouku. Naučni minister ga je pa zavrnil, da so nekatera učiteljska tako slabo obiskana, da ne kaže vsako leto vsprejemati učencev. Dr. Beer pa misli, da ni umestno, da se na učiteljskih nastavlajo supletenti. Minister Gautsch mu je pa pojasnil, da se to le redkokdaj zgodi, ker naučno ministerstvo samo spozna, da supletenti neso na učiteljskih na pravem mestu. Dr. Lorenzoni je priporočal, da bi se opustile nekatere nepotrebne nemške ljudske šole na južnem Tirolskem, katerim je namen, širiti germanizacijo. Njegov predlog je pa odsek zavrgel, ko se je naučni minister kaj toplo potegnil za omenjene šole.

Hrvatski sabor je vsprejel zakon, da se mu volilna doba podaljša na pet let, potem je začel posvetovanje o zakonu, s katerim se bode določile pravice Srbov, kateri bivajo na Hrvatskem. Medaković je predlagal, da bi se Srbom dovolile še večje koncesije, zlasti konfesionalno šolo. Njegov predlog je podpiral centrum, ki se nadeja na ta način dobiti srbski klub na svojo stran.

Vnanje države.

Poročila, da se bode v Berlinu sklical evropski kongres, ki se bode posvetoval o splošnem razoroževanju, so izmišljena, kakor se poroča iz Pariza. Nam so se takoj vse dotične vesti jako neverojetne zdele.

Bolgarska vlada se še ni odločila, kdaj bode sklicala sebranje. Nekatere velevlasti jej svetujejo, da naj še počaka, ker čas sedaj še ni ugoden. V Sofijo je prišel zastopnik Londonske bančne hiše Baring Brothers, da se bode pogajal z bolgarsko vlado o posojilu od 800.000 do 1.000.000 funtov. Ko je bila bolgarska deputacija v Londonu, se je bila namreč obrnila do omenjene firme za posojilo, ki je bila takoj pripravljena, se o tej stvari pogajati. — V Ruščuku vlada velika nezadovoljnost in mejsobojno sovraštvo mej prebivalstvom, kar je lahko umljivo, če se pomisli, da je pri poslednjem uporu bilo nad 40 civilnih oseb mrtvih in nad 20 ranjenih. Kako hud je bil boj, kaže to, da so celo sorodniki streljali drug na družega, na pr. dva brata Matejeva, katerih je eden častnik, drugi pa nadzornik železnice Ruščuk-Varna. Misija Rizi-beja je popolnem brez uspeha, ker se opozicija neče več pogajati z njim. V več krajih so se poslednje dni pri-

Dalje v prilogi.

pravljali upori, toda vlada je povsod hitro vojaščino pomnožila. Kakor pa vse kaže, se vsej energiji regentstvu ne bode posrečilo, dolgo obdržati reda.

Turčija je pomnožila vojake v Makedoniji, ker je zvedela, da razni agitatorji skušajo spuntati narod. Od kod prihajajo te agitacije, ni dobro znano. Bolgari trdijo, da rujejo v Makedoniji Grki in to na migljaj Rusije. Grki pa temu oporekajo, in dolže Bolgare, da hočejo spuntati Makedonijo, ter tako pozornost vevlastij odvrniti od Bolgarije. Naj bode kakor koli, mir se najbrž ne bode dosti motil, ker Turčija bode že vsak poskus v kalu zadušila. Sploh pa neso nevarne ustaje, ki se že naprej napovedujejo.

Ruska vlada je bila zaukazala, da se vsi inozemski listi, katere dobivajo uredništva časopisov, izvemši „Pravitelstvenij Vjestnik“ morajo izročiti poprej cenzuri, da je pregleda; čez 24 ur se je dotični ukaz zopet preklical. Sedaj se zopet govori, da so bombe bile doposlane iz Amerike. Da so bili vodje zarote res v inozemstvu, spričuje to, da je na jednega zaprtih tisti več r, ko se je po dnevi nameraval atentat, došel iz Hamburga telegram, ki vpraša če se je nameravanc podjetje posrečilo.

Srbski finančni minister je prepovedal uvoz smodnika in razstreliv. Srbi bodo sedaj smodnik in razstrelila mogli dobivati le iz državnih zalog. — Pri Prokupljah se je prikazala četa hajdukov, katero vodita bolgarska beguna G. uzov in Mina. — Vojno ministerstvo je ukrenilo, da se bodo nakupili domači konji za konjico, ker sta Avstrija in Turčija prepovedali izvažanje konj.

Odsek francoske zbornice je jednoglasno zavrgel načrt zakona o prihodninskem davku, katerega je bil predložil finančni minister. Ta odsekov sklep je gotovo jako neljubo dirnil vlado in znova pokazal, da sedanja vlada ne stoji posebno trdno. — Uradnika Herolda pri topniškem ravnanstvu v vojnem ministerstvu so odstavili, ker je tujim osobam izdal nekatere tajnosti o francoskem vojnem materijalu.

Pruska gospodarska zbornica je vsprejela cerkveno predlogo z dvema dostavkoma, katera je predlagal škof Kopp. Poslednji je predlagal, da bode vlada le tedaj imela pravico ugovarjati, kadar se bode kak župnik stalno nastavljal za kako župnijo. Proti začasnemu nameštenju pa vlada ne bode smela ugovarjati. Vladna predloga je zahtevala, da se sme kak verski red naseliti v Nemčiji le t-daj, če dovoli ministerstvo, škof Kopp je pa predlagal, da tega dovoljenja ni treba. Proti Koppovima predlogoma je govoril naučni minister Gossler, vendar sta zanja glasovala knez Bismarck in minister Friedberg.

Dopisi.

Iz Trsta 24. marca. [Izv. dop.] V 23. št. „Edinosti“ toži nek „delalen mož“, da se je spravi dopisnik Ljubljanskega dnevnika na Tržaške prvake, katerih pa da ni nikjer. Dopisniku neso bili prvaki glavna stvar, ampak prošnja za slovenske osnovne šole v Trstu, zato ga prav veseli, da je zopet kaj slišal o njej. Sedaj vsaj vemo, da je politično naše društvo že dvakrat urgovalo rešitev omenjene prošnje — a žalibog zastoj! Tu nam nehote pride na misel, da ni prav, da politično društvo tako na tihem dela. Tu bi bilo po našem mnenju potrebno malo hrupa. Če se objavljajo druge jako malovažne stvari po listih, zakaj bi ne izpregovorili včasih tudi besedice o usodi te prošnje; to bi izvestno vsacega zanimalo. Ko je politično društvo videlo, da mirnim potom ne doseže svoje svrhe, da je vse naganjanje brezuspešno, bilo bi pač umestno, da se v svojem glasilu krepko potegne za svoje podjetje ter stvar čim hitreje dožene. Imelo bi bilo priliko, da izpregovori malo o poslovanju pri namestništvu, kajti če je res, da leže tam rekurzi po dve in več let in se gospodom še vedno ne mudi jih rešiti, imeli bi vso pravico javno grajati tako zanižnost ter tako dolgo zbadati „krivca“, da bi se naposled vendar zbudil iz sladkega spanja na aktih. Poglejmo, kako delajo naši nasprotniki v enakih slučajih; ti vzdignejo hrup in vrišč, da „krivcu“ koj spanec preide. Zakaj bi jih mi ne posnemali? Tu moramo biti vstrajni in se ne smemo dati upokojiti z besedami in praznimi obljubami. Da je politično društvo „Edinost“ prepohlevno, smelo bi se sklepati tudi iz naslednjega slučaja. Že poldrugo leto tiska se z mastnimi črkami v vsakej številki „Naše Sloge“ ta le vest: „Občinsko viče može biti razpuščeno...“ Najdalje šest tedanab poslije razpusta mora se naložiti novi izbor (§. 96. pokr. zak. članak XVI. drž. zak. od 1. marca 1882.) Občinsko zastupstvo u Buzetu bilo je razpuščeno dne 5. avgusta 1885. Novi izbori niso niti danes objavljeni. — Živio zakon!!!

Ni li to v neboupijoča krivica, ki se godi našemu narodu?! Nezaslužijo li oni, ki bi morali gledati na to, da se zakon vrši, ki pa vendar trpe

take nezakonitosti, najostrejšo graje?! In če beseda ne pomaga, bilo bi vredno, da se ta in mnogo drugih nepostavnosti, ki se gode pri nas in v Istri zberejo v spomenico, katero naj bi potem izročili jednemu naših državnih poslancev, da jo prečita v državnem zboru in ministra interpeluje, kaj misli ukreniti, da bode jedenkrat konec takemu gospodarstvu!

Da to nalogo izvrši, poklicano je v prvi vrsti politično društvo „Edinost“. Poslanec sam ne more vsega, treba ga podpirati — vzajemno delo moralo bo imeti uspeha!

Da delovanje političnega našega društva ni tako, kakor bi moralo biti, kriva je po našem mnenju njega organizacija. Kakor v mnogih društvi, izvoli se tudi tukaj cela vrsta odbornikov, delo pa naložijo jednemu ali dvema na ramena, ki pa sama ne moreta vsega storiti. Poleg tega je pri nas že davno lepa navada, da volijo jedno in isto osobo v odbor dveh in več društev. Politično društvo moralo bi biti bolj previdno. Volilo naj bi si odbornike, ki morejo in utegnejo delovati, in kateri bi si razdelili delo mej seboj tako, da bi vsak delal! Potem še le bilo bi mogoče uspešno delovati in boriti se za naše pravice.

Kar se naposled opazke tiče, da naj se dopisnik upiše v politično društvo, da mu izroči občni zbor mandat, da pripori on, česar odbor ni mogel, treba pripomniti, da je v opreki z „delalnimi možmi“, katere gosp. dopisnik „Edinosti“ navaja v odgovoru. Iz rečenega bi človek sklpal hitreje na komoditeto nego na delavnost. Netakneno vračamo mu tudi „kvasenje“, „natolcevanje“ in „cmrdranje“. Zadnjega izraza, od krto bodi povedano, niti ne razumemo.

Z Notranjskega 24. marca. [Izv. dop.] Vse pritožbe — in teh je mnogo — izvirajoče iz tega, ker je bil Trst, glavno avstrijsko trgovišče več dni popolnem odločen od ostalega sveta, so popolnem opravičene in čuditi se ni obči nejevolji, ki je radi tega silno narastla, ne samo po Trstu, nego i drugod po ostalih mestih in krajevinah avstrijskih. Promet bil je popolnem ustavljen, dovaževati ter odvaževati blaga se ni dalo, železnica bila je osobam zaprta, da, niti poštne niti brzojavne zveze ni bilo, odločen ali zaprt je bil Trst popolnem od vsega sveta. Tržaški listi se radi tega silno pritožujejo ter kažejo na silne posledice, koje so vsled tega nastale, dasi tudi ni mogoče preračunati vse mnogobrojne ter velike škode in izgube, ki jo je ta zaprtija prouzročila. R-s, da je glavni prouzročitelj tega zla vremenska sila, a jeden najglavnejših vzrokov je pa tudi ta, da je Trst z ostalim suhim svetom samo z jedno jedino železnično progo zvezan, in ta je južna železnica. Torej v enakih slučajih kakor tudi pred in potem je ves glavni promet z Avstrijo, oziroma s sredino Evrope zavisen le od južne železnice, kar je silno žalostno, — a žal resnično.

No, silni vremenski moči se ni lahko upirati ali dobra volja in denar tudi tu nesta brezuspešna. Seveda delničarjem „južne železnice“ ni v prvem do tega, da imajo nekateri trgovci hitro ter ceno izvaževanje ter dovaževanje blaga, njim je v prvi vrsti za svoj žep, kar najbolje svedoči vojni tarifi te železnice, kateri so, da ne rabim družega izraza, silno čudni ter neprimerni. Tudi pri tej priliki, dasi je močno z burjo snežilo, bilo je mogoče promet pospešiti ali zveze kolikor toliko vzdržati, a manjkalo je dobre volje — škoda bilo je za denar. Kaj pa naj bi tudi južno železnico k temu sililo, da bi s požrtvovalnostjo se borila proti vremenskim silam? Vsaj je sama, nema tekmece, torej ji namenjeni zaslužek itak ne odide. Zato se pa ona ne briga, ali je prav za dotične trgovce, ako gre blago pred ali pozneje na svoje mesto, glavni smoter je ta, da imajo nje delničarji velik dobiček.

Gospodje deželni poslanci ne mirujte, nego delajte z vsemi močmi, da dobi Trst še jedno železnico, koja bode vezala sredino Evrope z njim in ta naj bi bila: Trst-Hrpelje-Divača-Razdrto-Loka.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Finančne prokurature koncipijent g. dr. Ivan Mrak imenovan je začasnim finančnim koncipistom, davkarski praktikant gosp. Eduard Soklič davkarskim pristavom.

— (Konfiskovanih) je bilo včeraj vseh v Ljubljano po pošti iz Gradače dospevih 300 izvodov „Laibacher Wochenblatta“ zaradi članka o pri-

hodnjih dopolnilnih volitvah za mestni zbor Ljubljanski.

— (Slovensko gledališče.) Kakor smo že omenili je jutri 27. t. m. slovenska gledališka predstava na korist režiserju in vodji dramatične šole, g. Borštniku, v dvorani čitalnice Ljubljanske. — Sedeži dobivali se bodo v čitalničnem poslopji (v trafiki) od 10. do 12. ure dopoldne.

— („Glasbena Matica“) pridobila si je v kratkem času svojega obstanka splošne simpatije in je dandanes brez dvojbe najvažnejši muzikalni zavod. To pokazala je tudi včerajšnja javna skušnja v redutni dvorani, pri kateri je bilo toliko občinstva, da se je vse trlo. Spored, obsežajoč 15 točk, kazal nam je uspehe sistematičnega pouka in lepo muzikalno izobrazbo našega naraščaja. Obširneje oceno te lepe predstave moramo odložiti za prihodnjo številko.

— („Rogača“) izšla je 6. letošnja številka, ki ima mnogo podob in šaljivega berila.

— (Za Erjavčev spomenik in ustanovo) nabranih je po zadnjem izkazu v „Soči“ 2139 gld. 14½ kr.

— (Iz Celja) se nam piše: Če se bo minister Gautsch v Celjske skupini kandidoval, storili bodo to le nemški nacionalci, katerim germanizatorno postopanje tega ministra dopada, in ki se boje, da ne bi dr. Foreggerja mogli v državni zbor potisniti. — Narodna stranka seveda ne misli, niti ne more na Gautscha misliti, nego ostane pri svoji g. dr. Gelingsheimu danaj obljubi. Narodnih volivcev in narodne stranke kandidat je in bo: g. dr. Gelingsheim!

— (V Stritarjevo „Slovensko pesem“) ki smo jo zadnjič priobčili, urinila se je neljuba pomota. Četrta strofa slóve pravilno tako:

Kjer se zbirajo Slovani,
I na tujem so domá,
Ko donijo glasi znani
Od sreča jim do srca. —
Dóni, pesem, brate druží,
Domovini vsak naj slúži,
Kogar tvoja moč budi,
Oj slovenska pesem tí!

— (Vabilo) k rednemu občnemu zboru domoljubnega deželnega pomočnega društva za Kranjsko v Ljubljani, kateri bode dne 30. marca 1887. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Naznanila prvosedstva. 2. Gospodarstveno poročilo in račun za leto 1886. 3. Volitev 15 društvenih odbornikov. 4. Volitev 3 preglednikov računov in 2 namestnikov.

— (Lepo kamnoseško delo,) novo ograjo pred velikim altarjem v Frančiškanski cerkvi dodelal je te dni g. Feliks Toman, kamnosek v Ljubljani. Podstava in mizna plošča je od koroškega, stebriči pa od kararskega marmorja, vse jako skrbno in čisto izdelano. Delo dela mojstru čast.

— (Mrtvega) našli so danes zjutraj v cestnem jarku na Viči blizu g. Tribuča prodajalnice ključarskega pomočnika iz Ljubljane. Napil se je brezumno žganja in poginil.

— (Gosp. Viljem Putick), c. kr. gozdni asistent, ki je lani toli uspešno preiskaval podzemeljske oline mej Vrhniko in Planino, se je letos zopet povrnil, da po nalogu poljedelskega ministra, grofa Falkenhayna, nadaljuje svoja raziskavanja. Gosp. Putick je v Centralblatt für das gesammte Forstwesen št. 3. na kratko, a prav ukovito opisal oni del Notranjske, od koder se Ljubljana z vodo zalaga in svojemu spisu dodal 10 pravičnih podob. Omenjeni spis izšel je kot poseben odtis. Gospode, ki se za stvar zanimajo, opozarjamo nanj, gosp. Puticku pa želimo za letošnjo sezono mnogo uspeha.

— (Postajica Sv. Jošt.) Dne 1. aprila 1887 se bode mej železničnima postajama Podnart-Kropa in Kranj odprla postajica Sv. Jošt. Na tej bodo ostajali vlaki za ljudi št. 1711, 1712, 1713, 1714, 1715 in 1716 in se bodo ondu tudi dobivale vozovnice.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 25. marca. „Norddeutsche Allgemeine“ je posnela članek iz Pariške „France“, ki grdi Nemčijo in cesarja Viljema in dostavlja: Ako nesramnost lista francoskih patrijotov nižje obesimo, ne storimo tega, da bi ga kritikovali, marveč da ga pridenemo obširnimi aktom, ki bodo v svoj čas pričali, s koliko mirnostjo in potrpežljivostjo je Nemčija leta in leta prenašala najpredrzejša francoska zabavljanja in izzivanja.

Pariz 25. marca. „Figaro“ za gotovo javlja, da se bode Nemčija razstave udeležila. „Matin“ je poizvedel, da hoče Belgija z udrbami ob reki Maas svojo nevtralnost isto tako varovati proti Nemčiji, kakor proti Francoski in da se bode zastran tega s Holandsko dogovorila.

Poslano

Lepa priložnost ponuja se p. n. občinstvu kupiti si razno blago jako po ceni. Treba se je obrniti samo na E. Storch na Dunaji, Adlergasse št. 42. Posebno je za kupovalce ugodno, da se ni bati, da bi bil kdo osleparjen, ker se denar takoj povrne, ko bi blago ne ugajalo. Sicer pa opozorujemo na inserat v današnji številki.

Zahvala.

Slavni odbor „Matice Slovenske“ v Ljubljani podaril je delavskemu bralnemu društvu v Idriji štirinajst raznovrstnih knjig.

Za ta krasni dar se slavnemu odboru „Matice Slovenske“ najpristrajše zahvaljuje

odbor delavskega bralnega društva.

Idrija dne 25. sušca 1887.

(190)

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. marca.	7. zjutraj	731.37 mm.	5.2 C	sl. jz.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	733.31 mm.	10.2 C	sl. jz.	d. jas.	
	9. zvečer	733.67 mm.	5.6 C	sl. zah.	obl.	
25. marca.	7. zjutraj	728.58 mm.	— 3.0 C	sl. svz.	obl.	15.50 mm.
	2. pop.	72.74 mm.	6.0 C	sl. vzh.	dež.	
	9. zvečer	731.75 mm.	— 1.6 C	sl. svz.	jas.	

Srednja temperatura 7.0° in 3.5°, za 2.2° nad in 1.6° pod normalom.

Dunajska borza

dne 26. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	81. —	80.70
Srebrna renta	82.05	81.75
Zlata renta	113.50	113.45
5% marena renta	97.70	97.10
Akcije narodne banke	81. —	88.4 —
Kreditne akcije	2. 6 —	28.4 0
London	127.75	127.80
Srebro	—	—
Napol	10.12 1/2	10.12 1/2
C kr. cekini	6. —	6.02
Nemške marke	62.70	62.70
4% državne srečke iz l. 1854	125 gld. 75	125 gld. 75
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 165	100 „ 165
Ogerska zlata renta 4%	102 „ 85	102 „ 85
Ogerska papirna renta 5%	89 „ 75	89 „ 75
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105 „ 50	105 „ 50
Dunavska reg. srečke 5%	100 gld. 115	100 gld. 115
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	127 „ —	127 „ —
Prior. oblig. Elzabetine zapad. železnice	100 „ —	100 „ —
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	100 „ 40	100 „ 40
Kreditne srečke	100 gld. 176	100 gld. 176

Zalogo kož za podplate,

dobrih in trpežnih, priporoča po nizki ceni strojarja

(168—4) Ivana Tomšiča na Vrhniki.

Dober postranski zaslužek.

Agente za zavarovanje za življenje in proti ognju za mesta, trge in večje župnijske kraje vsprejme **dobro in jako priljubljena avstrijska družba**. Pri primerno uspešnem delovanju stane plače. — Pisarna vprašanja pod „L. N. 1867“ poslati temu listu. (70—16)

Na boljše blago!

Velika zaloga (194—1)

klobukov

za gospode od 2 gold. 20 kr. višje, za dečke od 1 gold. 50 kr. višje.

Zaloga srja in spodnjih hlač za gospode, ovratnikov, kravat i. t. d.

J. SOKLIČ,

v Ljubljani, Gledališke ulice h. št. 6.

Vnanja naročila se hitro in v ceno izvrše.

Na boljše blago!

Na zahtevanje tretji ciklus.

Pariška umeteljska izložba steklenih fotografij

Ljubljani, Schelenburgove ulice št. 4

v novi hiši tik kazine.

V soboto 26. in v nedeljo 27. marca: Pêle-mêle, Amerika, Kalifornija itd.

V ponedeljek 28. in v torek 29. marca poslednjikrat:

Švica in hoja na Monte-Blanc.

Odprto vsak dan od 2. ure popoldne do 8. zvečer.

Ustopnina za osebo 20 kr. — Ustopnina za deca 10 kr.

Kateri imajo abonovane bilete se opozarjajo, da jih do tedaj obrabijo, ker pozneje nima nobene veljave. (167—3)

Gospod GABRIEL PICCOLI v Ljubljani.

Moj sin bolehal je dve leti vsled bolečin v želodci, na slabem prebavljenju, vetrovih in zelo močnem kriči.

Zaradi neprestane nerednosti v prebavi in reji shujšal je neznano in postal ves zbezan.

Ni Vas treba zagotavljati, da sem vsa sredstva, ki nam jih medicinska naša veda zadaje, poskusil, in da tudi raznovrstnih rudinskih vodah nisem pozabil; ali žal, da učinek vseh poskušanj niti olajšujoč ni bil.

Naposled pride mi na misel Vaša toliko čislana **želodčeva esenca** in pribežim še v njeno zavetje, nadejaje se le še od nje rešitve. — In nesem se varal! — Izšlo je tako nepričakovano dobro, da je moj sin, dasi je komaj 6 flašic te esence použil, čutil se takoj vsega spremenjenega in popustilo ga je vse preje neznoosno trpljenje; — zagotavljam Vas, ta ozdravitev dozevala se mi je kakor kak čudež. —

Ne morem biti toli nevhvaležen, da ne bi po tako očividno sijajnem uspehu vsakteremu, ki trpi na slabem prebavljenju, hemerodijih in slinih boleznih, Vašo želodčovo esenco prav gorko ne priporočal.

Pooblaščujem Vas tudi, da to spričalo moje hvalečnosti razglasite in to kot zahvalo velezaslužnemu možu, ki je iznašel tako izvrstno sredstvo in lek, kojega ni mogče dovelj prehvaliti.

Vas udano pozdravlja

Dr. Leon Levi,

dosluž. zdravnik.

V Trstu, 14. februarja 1887.

(112—6)

THEODOR REINER, oblastveno koncesijonovani glavni agent v Lipsiji, Parkstrasse 1,

prodaja vožne bilete slavn. znane **neposredne** poštne parniške vožnje I. razreda iz **Antwerpen-a v Novi York, Philadelphia** in ki ima zvezo z vsemi postajami Zjedinenih držav severno-ameriških in Canade.

V **Novi York** velja I. kajuta mark 240, II. kajuta mark 160, III. razred (vmesni krov) mark 80. — V **Philadelphia** so cene kajut iste, III. razred pa 5 mark ceneje. — Marka je 60 kr. ali pa 53 kopejk.

Iz **Hamburga** ali **Bremena** veljajo bileti v **Novi York** mark 85, potniki pa morajo najprej v **Liverpool**, ker je neposredna vožnja še dražji.

Vožnja iz **Avstrije** po železnici v **Antwerpen** velja kakih gld 18. — Iz zemljevida se razvidi, da j. pomorska vožnja iz **Antwerpena** skoro za dva dni krajša.

V cenah iz **Antwerpena** je tudi že ušeta tako imenovana morska oprava, kar pa v cenah iz **Hamburga** in **Bremena** ni. Hrana je, kar se razume samo po sebi, prsta, zadostna in izvrstna.

Moje os. bje se na kolodvoru v **Lipsiji** pozna po ru-deči zvezdi na službeni kapi in vsprajemlje moje potnike.

Če se hoče kdo o potnih zadevah z menoj osebno posvetovati, naj pride v **Lipsijo**. Pot je kratka in po cent.

Dobri agenti se iščejo.

(174—2)

Dober postranski zaslužek!

Gld. 100 do gld. 300 na mesec more pri nas prislužiti vsakdo s prodajo zakonito dovoljenih srečk na obročna plač la in to jako lahko, brez kapitala in brez rizike. Ponudbe naj se pošiljajo v nemščini na **Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft Adler & Co., Buda-pest.** (188—1)

Računski sklep

kmetijske posojilnice Vrhniske okolice,

registrovane zadruge z omejenim poroštvom,

na Vrhniki

za peto upravno leto 1886.

Konto blagajnice

(denarni promet).

Dati	Imeti.
(denarni promet).	
1886	1886
gld. kr.	gld. kr.
jan. 1 Preostanek iz leta 1885	2423 85
dec. 31 Na konto vložnikov	69498 67
„ „ „ dolžnikov za vrnena posojila	53527 —
„ „ Na konto denarnih zavodov	9745 50
„ „ Na konto obresti za pre-jete obresti od dolž-nikov in denarnih za-vodov	6360 83
„ „ Na konto upravnih kot plačana pristojbina	191 9
„ „ Na konto raznih in pre-hodnih	157 55
„ „ Na konto deležnikov	1500 —
„ „ „ rezervnega zaklada	825 —
	1442 9 99
dec. 31 Za konto vložnikov iz-plačane hranilne vloge	56105 78
„ „ Za konto dolžnikov da-na posojila	58717 60
„ „ Za konto obresti a) vložnikom plačane b) deležnikom c) deležnikom vrnene vsled predplače	510 56 292 50 40 05
„ „ Za konto upravnih pla-čane ur. dne stroške	836 34
„ „ Za konto inventara	— —
„ „ „ dividende de-ležnikom plačane	227 50
„ „ Za konto denarnih za-vodov	23088 —
„ „ Za k onto raznih in pre-hodnih	253 40
„ „ Za konto bilance kot saldo koncem leta	4158 26
	144229 99

Aktiva. Bilanca. Pasiva.

	gld. kr.		gld. kr.
1 Vrednost inventara	275 54	1 80 društvenih deležev à 100 gld.	8000 —
2 Posojila na menjice in dolžna pisma 484 stran-kam	99025 62	2 Rezervni zaklad ko cem leta 1886	4324 48
3 Hranilne vloge pri denar-nih zavodih	15830 81	3 Hranilne vloge od 455 vlož-nikov	101094 56
4 Zastane obresti od 69 dolž-nikov	653 89	4 Obresti kapitalizovane	3363 85
5 Zaostali tožbeni stroški	138 5	Obresti deležnikom dožne	292 50
6 Gotovina dne 31. decemb a 1886	4158 26	Obresti za leto 1887 naprej plačane	1328 07
	120082 67	5 Čisti dobiček konec leta 1886	1679 21
			20082 67

Od čistega dobička se pripiše rezervnemu zakladu 1451 gld. 71 kr., kateri znaša tedaj 5776 gld. 19 kr.

Na Vrhniki dne 4. marcija 1887.

(189)

Franc Kotnik m. p.,
ravnatelj.

Gabrijel Jelovšek m. p.,
denarničar.

Miha Tomšič m. p.,

Josip Lenarčič m. p.,
preglednik.

Ivan Gruden m. p.,
odbornika.

Z glavnimi in pomočnimi knjigami primerili in v redu našli.

Za nadzorstvo:

Ivan Majaron m. p.

Karl Kotnik m. p.

Debet. Konto zgube in dobička. Credit.

Debet.	gld. kr.	Credit.	gld. kr.
Na konto inventara za odpis zmanjšane vrednosti	91 84	Za konto obresti kot dobiček pri obrestih	2394 51
Na konto upravnih stroškov primankljaj	644 75	Za konto raznih in prehodnih	21 29
Na konto bilance za saldo kot čisti dobiček	1679 21		
	2415 80		2415 80

Semena
velikanske pese, detelje,
raznih trav in sočivja
najboljše vrste prodaja sveža (141-4)
PETER LASSNIK v LJUBLJANI.

Spedijski bureau za ces. kr. avstrijske državne železnice
Nasproti **JOSIP STRASSER** Nasproti
kolodvora. v Inšpruku na Tirolskem. kolodvora.

Potovalna posredovanja v vse kraje.
Natančnejša izvestja za vse obhode.
Kombinovani in mejnaročni obratni obhodi.
Specijalne uredbe za planinske obhode.
Vožni bileti za Severno in Južno Ameriko, Afriko, Avstrali-
jo itd. itd. (104-8)

Rotterdam } vozijo vsako nedeljo
Iz in } prekrasni parniki od ces. kr.
Amsterdam } avstrijske vlade

koncesijonovane nizozemsko-ameriške
parniške družbe v Novi York.
Iz Inšpruka via Ariberg je najkrajša in najcenejša pot.

Diffner's
CONIFEREN - SPRIT

Najboljše sredstvo za čiščenje zraka za bolniške in otroške
sobe; nenadomestljivo razkuževalno sredstvo pri boleznih
sapnika in živčne sisteme; odlično obvarovalno sredstvo
kot ustna voda proti boleznim vratu in žrela. (823-5)

Bittner-jev coniferen sprit se dobiva samo pri
JUL. BITTNER-ju, lekarji v Reichenau, Sp. A.
in v spodaj navedenej zalogi.

Cena steklenice coniferenega sprita 80 kr., 6 steklenic velja
4 gld. Patentovani razpršilni aparat 1 gld. 80 kr.

Pristen samo z varstveno znamko! Pa
ratentovani razpršilni apa
rat ... Bittner, Reichenau, N.-Oe.
Zaloga za Kranjsko pri U. pl. Trnkoczy-ju, lekarji.

Oves „Triumf“
s trijerjem popolnem očiščen dobi se pri (137-10)
Gabrijelu Jelovšku na Vrhniki
100 kilo po 10 gld.

Naznanilo
krčmarjem
kavarnarjem
in trgovcem.

Najfinejše žganje iz žita. . . hktl. za 18 gld.
Najfinejša slivovka . . . 26
Najfinejša droženka . . . 38
Najfinejši Kuba-rum . . . 38
Najfinejše rozolije vseh vrst . . . 28
Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih
sodih z železnim obročem blizu 4 litre s poštnim
povzetjem franko na vsa poštne postaje v Av-
striji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.
Najfinejši čajski Rum iz Jamajke gld. 4.80.
Najfinejši Kuba-rum . . . 2.90.
Najfin. pristna Sirmijska slivovka . . . 3.60.
Najfinejša štajerska višnjevka . . . 3.80.
Najfinejša brinjevka . . . 2.90.
Najfinejši kmetijnovec . . . 2.60.
Najfinejši klosterski liker (Benedik-
tinar) . . . 3.80.

**Esenca za želodec iz gor-
skih zelišč**, izvrstna zdravilna
in okusna pijača proti boleznim v že-
lodeci, kataru in krču v želodeci. 1 ste-
klenica z navodom, kako se rabi . . . —40.

Razpošilja v obloženi kakovosti
graečinska žganjarija in tovarna
Benedikta Hertl-a, (839-19)
v Konjicah na Spodnje Štajerskem.
Dobro droženko vedno kupim in sode za 4
litre v dobrem stanju za 70 kr. nazaj vzamem.

Fran Baitz, urar v Ljubljani,
na Rimske cesti št. 3,

se priporoča za popravilo vsakovrstnih novih in starih ur
na stojalih, igrajočih na piske ali na kak drug način.
Popravlja vse godbene instrumente in arliste.
Izdeluje phisharmonike in ima jedno narejeno za prodaj
z dvojnimi privitimi jezički iz mendeninske (mesingaste)
pločevine, jako lepo donečo in izdeluje phisharmonike
z večjimi spremeni, od 3 do 16, s sedmimi spremeni na
najnovejši ameriški način narejena stane 170 gld. in sicer s
sledječimi spremeni: ● baurdon, ● forte, ● cor-
anglais, ● expression, ● flöte, ● forte, ● cla-
rinete, ki zadostuje za majhne cerkve — Izdeluje har-
monike, ki imajo od 3 do 6 vrst, jedno na 3 vrste ima
narejeno, jako donečo in jedno gromatiš s 3 spremeni, 4
dvojno pojó; jeden basvioloncello s 4 strunami in ma-
šinami, ki ima jako prijeten glas in jedno prav dobro vi-
jolino Ima tudi lajno (Werkel), ki se lahko nosi, s
spremenom cileist-kopel à flaute. Igra tri prav lepe norme,
polke, mazurke in čardaš. (160-3)

Marijacejske kapljice
za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi
zahvaliti za zdravje, imajo iz-
vrsten uspeh pri vseh boleznih
v želodeci in so neprekosljivo
sredstvo zoper: pomanjkanje
slasti pri jedi, slab želodec,
urak, vetrove, koliko, zlate-
nico, bljuvanje, glavobol, krč
v želodeci, bitje srca, zabasa-
nje, gliste, boleznii na vranici,
na jetrih in zoper zlato žilo.
1 steklenica velja 20 kr., 1 tu-
cat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo!
Opozarjamo, da se te isti-
nite Marijacejske kapljice do-
bivajo samo v lekarni Trnkoczy
zraven rotovža na Velikem trgu
v Ljubljani. (685-25)
Prodaja
„LEKARNA TRNKOCZY“
zraven rotovža v Ljubljani.
Razpošilja se vsak dan po pošti.

EMIL STORCH, DUNAJ,
Adlergasse št. 42, (284-25)
pošilja proti poštenu povzetju, dokler se ne izprazne zaloga, sledeče blago mnogo ceneje, kakor stane izdelovanje.

množina suknenih ostankov! Velika 3 1/4 metra dolgih, po najlepših vzorcih, za celo moško obleko. 1 ostanek gld. 3.75. Vsak neugajajoči ostanek vzame se nazaj.		Popotne plahte iz teškega, črnega ali ruja- vega pliša, jako velike, (poprej po gld. 8) sedaj samo gld. 4.	Kravate za gospode, elegantno narejene, 4 kom. gld. 1.	Slamjače (popolnem sešite, jute-platno, pasaste v vseh barvah), kompletne velikosti, 1 kom. 90 kr.	
1 ostanek posobne preproge 10-12 metrov dolg, vseh barv, jako trajen, gld. 3.50.	Prt iz jute, najnovejši uzorec, kompletne velikosti, okolu in okolu z resami. 1 komad 90 kr.	Domače platno 1 vatel široko, 1 cel kos 29 vatlov, gld. 4.20.	Ženske srajce iz dobre kotenine, s čipkastimi ustavki, 6 kom. gld. 3.25.	Konjske žebrake, temne in sive, z barvastimi kraji, 190 cm. dolge in 130 cm. široke. 1 kom. gld. 1.50.	
Kuhinjske otirače, iz sivega platna, kom- pletno dolge. 6 komadov 70 kr.	Prtički beli, platnjeni, 4/4 v kvadratih, 6 kom. gld. 1.20. Kavini prtiki platnjeni, v vseh barvah. 6 kom. 35 kr.	Delavske srajce iz dobrega oksforda, kom- pletno dolge. 3 komadi gld. 2.	Gospodinjski predpasniki iz močnega modrega platna, tiskani po najnov. vzorcih. 6 kom. gld. 1.50.	Žepni robci obrobjeni, z barvastimi kraji, elegantno nare- jeni. 1 dvan. za gospode gld. 1 1 " " gospe kr. 80 1 " " otroke kr. 60	
Garniture iz ripsa v najkrajših barvah, 2 posteljni odeji in na- mizni prt, okolu in okolu z vrvice in cofi. Garnitura gld. 4.50.	Platnene otirače, bele, z rudečimi krajci. 6 kom. gld. 1.20.	Nedreci izvrstne baže, z zliča- stimi blanšeti. 1 komad 70 kr.	Garnitura iz jute, 1 prt in 2 posteljni odeji, lepo narejena, kompletne ve- likosti, gld. 3.50.	Zastor iz jute, 2 dela, po 3 1/4 metra dolga, z draperijo in resami, lepo narejen, gld. 2.30.	
Posteljne odeje iz rudečega kretona, elegantno prešite, kompletne velikosti, 1 kom. gld. 3.	Polplatnjeni žepni robci za moške in ženske, veličastno narejeni. 1 dvanajst. gld. 1.80.	Angleški popotni plaidi, iz čiste volne, 3 1/2 m. dolgi, 1-60 m. široki. 1 kom. gld. 4.50. Jermen za popotni plaid 75 kr.	Frottier- otirače, jako elegantne, z jako ru- dečimi kraji in resami. 6 kom. gld. 1.50.	Sternbergske blago za posteljno obleko, 1 vatel široko, v vseh barvah pasasto, gar. pristne barve. 1 kos (30 vatlov) gld. 6.	
Damast-gradl za posteljne prevleke, 1 vatel širok, izvrstna baža. 1 kos (30 vatlov) gld. 5.50.	Prašni robci iz sivega platna, z rudečimi krajci. 6 kom. 60 kr. Robci za čiščenje stekla iz belega platna, z rudečimi krajci. 6 kom. gld. 1.	Šifon, jako dobre baže, izvrstna moško, žensko in otroško perilo. 90 cm. širok. 1 kos (30 vatlov) gld. 5.	Namizje, 1 prt in 6 prticev iz platnenega damasta. Garnitura gld. 2.30.	Platnena rjuha (brez šiva), 2 m. dolga, 1 1/2 m. široka, iz najboljšega platna. 1 kos gld. 1.40.	
Neugajajoče blago vzame se nazaj in se denar povrne.		Korespondenca v vseh avstrijskih jezikih.			

Jabelka

v večjih in manjših količinah se kupujejo pri
„Bavarskem dvoru“ v Ljubljani.

(182-4)

Klavir (Stutzflügel)

popolnem nov, sloveče trdke, z izvrstnim polnim glasom, se ceno **prodaja**, tudi na jako ugodna obročna plačila. — Tudi se prodaja za 35 gld. ali pa posodi drug star kratek klavir.

(178-2)

A. RUMPEL, Emonska cesta št. 6, pritlično.

Tovarna za šivalne stroje,

ki je na najboljšem glaslu, išče **2 izvrstna potnika** in **2 agenta** proti stalni plači in visoki proviziji. Tudi je pripravljena zanesljivim trgovcem dati svoje stroje v razprodajo. — Ponudbe pod šifro **G. N.** na mejnarodni časniški bureau in anončno ekspedicijo v Zagrebu.

(183-2)

V zalogi klobukov

ANTON KREJČI,

na Kongresnem trgu, na voglu Gledaliških ulic, se dobijo **najfinjši in najnovejši**

klobuki

za gospode in dečke, kakor tudi

civilne in vojaške kape

v bogati izbiri in po nizkih cenah. 199-56)

KDOR

hoče kupiti kuhinjsko posodo, ženitninsko opravo, posodje za gostilnice in kavarne, porcelan in steklo, blago iz kitajskega srebra, zahteva naj ravnokar izšli veliki katalog blaga z 800 podobami, ki se zastoj pošlje.

(170-2)

J. NEFF, Praga, Prikopy 39.

Zobozdravnik

SCHWEIGER

ordinira od sobote dne 26. t. m. naprej

„pri Maliči“ (Hôtel Stadt Wien)

od 9.—12. ure zjutraj in (187-2)

od 2.—5. ure popoldne.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

narejena in sestavljena po mojem navodu, ima nedvomljiv vseh in zdravilne lastnosti v vseh slučajih želodčeve obolevnosti, kakor tudi pri zlati žili.

Dr. E. pl. vitez Stöckl, c. kr. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec za Kranjsko.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštne povzetti. Poštino trpi p. t. naročniki.

V steklenicah à 10 kr. v Ljubljani samo v lekarni Piccoli, „pri angelji“, Dunajska cesta. V steklenicah à 15 kr. v Novem Mestu v lekarni Rizzoli in v mnogih lekarnah na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, v Trstu, Istri in Dalmačiji. (5-12)

BRATA EBERL

prodajata najboljše in najočnejše

oljnate barve, lake in firneže

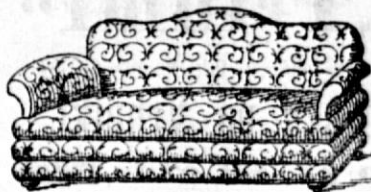
lastnega izdelka, na debelo in drobno, nadalje

prstene in kemične barve in čopiče ter vse v njihino stroko spadajoče blago. (87-35)

LJUBLJANA.

Za franciskansko cerkvijo, v hiši gospoda J. Vilhar-ja hiš. Štev. 4. LJUBLJANA.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Da omogočim vsakemu omisliti si, kar je v vsakej sobi najpraktičnejše in najlepše, nastavl sem svojim **divanom** za malo časa nizko ceno

25 gld.

Moji divani preoblečeni so z modernim, trpežnim blagom, ki ne izgubi barve. Za dobro delo se jamči. Divani imajo pod sedežem predalo, a na zahtevanje izdelujem jih tudi brez istega. Resnim kupecem na deželi pošljem, če želijo, vzorce blaga franco. Gornja nizka cena velja le za malo časa, torej prosim, se pravočasno oglašati z naročili, za katerih najboljšo izpeljavo se jamči.

Anton Obreza,

tapecirar v Ljubljani, Ključarske ulice št. 3.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, n. pr. salonske garniture, žimnice, posteljne uloge i. t. d., izdelujejo se po ceni, brzo in solidno. Poprave v mestu in na deželi prevzamam in izvršujem v občno zadovoljnost. (54-15)

Nepremočljive

plahte za vozove

v različnih velikostih in raznih bažah, dobé se vedno po nizkih cenah pri

R. RANZINGER-JI,

spediterji o. kr. priv. južne železnice, v Ljubljani, Dunajska cesta št. 15. (554-36)

Dunajski, originalni, pristni

TRPOTČEV

izvleček s (podfosfornokislino)

apnom-železom,

kateri izdeluje samo lekar Victor pl. Trnkoczy. lekar na Dunaji, V., Hundsturmstrasse 113.

Izvrstno, že 20 let preskušeno in neprekosljivo zdravilo. Pri začenjajoči se sušili (tuberkulozi), jetiki, slabosti pluć, bluvanju krvi pomaga **izvlečkovo apno** s tem, da gnojne dele ozdravi (zaapneni). — Proti pomanjkanju krvi, bledeli, slabosti, škrofeljnemu pomaga veeuplivno **kri delujoče železo**. — Kašelj, hripavost, katar, zasliženje, težko sapo olajša, ozdravi in odpravi **trpotčev izvleček**. Iz teh treh zdravilnih sestavin je najgotovješe zdravilo za vse prsne in

plučne bolezni.

Pozor!

Znameniti zdravilni uspehi originalnega izdelka dosežejo se z dvojnimi uplivanjem **trpotčevega izvlečka** v zvezi z **apnom-železom**, kar potrjujejo mnogi ozdraveli z zahvalnimi pismi — katera so v originalu razložena na ogled.

Posebno se opozarja, da je treba paziti, da se moj izdelek ne zamenja s kakim drugim, ki se blizu tako imenuje. Da se dobi vselej pravi izdelek, zahteva naj se pri kupovanju „Trpotčev izvleček z apnom-železom iz Franziskus-lekarne na Dunaji“ (Hundsturmstrasse 113). Da je **pristen**, mora imeti na zavitku varstveni znamki, ki sta tu zraven (trpotčeva rastlina in sv. Frančišek). Originalna cena gld. 1.10, po pošti 20 kr. več za zavijanje. Glavna zaloga, ki ga vsak dan razpošilja v provincije, je: **Franziskus-Apotheke, Wien, Hundsturmstrasse Nr. 113**, (kamor naj se pošiljajo pismene naročbe).

Zaloga pri gosp. lekarju **U. pl. Trnkoczy-ju** v Ljubljani in v lekarnah vseh večjih provincijalnih mest. (854-27)

VIZITNICE

priporoča

„Narodna Tiskarna“

po nizkej ceni.

Vsakovrstne stroje za obdelovanje lesa

za žage, tesarije, stavbene mizarije in mizarije za hišno opravo, za tovarne, ki izdelujejo parkete, klince, sode, vozove, zaboje in stole; stroje, ki se gonijo **specijalno z roko ali nogo**: ploščate in krožne žage (Band- und Kreissägen), stroje za žlebanje in dolbenje (Fräss- und Stemm-Maschinen) prodaja kot specijaliteto (722-13)

G. Tönnies-ova tovarna za stroje v Ljubljani.

Nadalje se še priporoča za popolne zgradbe tovarn, izdelovanje transmisij s kolesi za jermene iz kovanega železa in z zvezami po najnovejših sistemih, skrbce iz železa in kovine.

Rogačka kislina.

Stajerski deželni zdravilni zavod.

Južno železnična postaja:

Poljčane.

Glasovite kisline z glavberjevo soljo, jeklene kopeli, zdravilnica z mrzlo vodo, ozdravljenje z mlekom in siratko. — Glavno označenje bolezni prebavljivih organov.

Ugodno bivališče.

Saisona od maja do oktobra.

Prospekti in naročbe za stanovanja na ravnateljstvo. (163-1)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskare“.

V Calumetu v Severnej Ameriki dne 25. junija 1886.

Blagorodni, plemeniti gosp. TRNKOCZY, lekar poleg rotovža v Ljubljani.

Naznanjam Vam, da sem prejel Vašo pošiljatev domačih zdravil, kakeršne Vi napravljate, v svojo največjo zadovoljnost. Prosim Vas tedaj še enkrat, po pošti poslati naslednjih izvrstno uplivajočih domačih zdravil ter Vam hkratu pošljem 9 dolarjev (nad 20 gld. av. velj.) za poplačilo stroškov. Vžle precejšnjih vožnih stroškov se ne ustrašim naročiti Vaših jako razširjenih domačih zdravil iz **Calumeta, Michigan, v Severnej Ameriki**, ker jih moji tukajšnji rojaki po pravici močno zahtevajo.

Ostanem Vam udani

Josip Schneller,

v Calumetu, Michigan, Sev. Amerika.

5 dvanajstoric **Marijacejskih kapljic** za želodec, proti želodčevim boleznim itd., 1 steklenica 20 kr.
5 zavitkov **kri čistilnih kroglic**, 1 škatljica 21 kr.
1 dvanajstoric **evetá zoper trganje** po dr. Malič-1, proti protinu, revmatizmu itd., 1 steklenica 50 kr.
1 dvanajstoric **sokú kranjskih planinskih zelišč** s podfosforno-kislino in železom pomešanega, proti plućnim boleznim, kašlju in hripavosti, 1 steklenica 56 kr.

P. n.

Jednakih zahvalnih pisem in naročil za domača zdravila **lekarne TRNKOCZY, zraven rotovža v Ljubljani**, došlo je poslednji iz vseh držav kontinenta, na stotine iz kronovin Avstro-Ogerske in sicer od zdravnikov, lekarjev, živinozdravnikov, duhovnikov itd. itd. (792-23)

Čiščenje in zboljšanje vina.

Najboljše in izkušenejše sredstvo za to je

pristna francoska

GALERTA (Osteocolle saus odeur pour clarifier).

Iznenadno ugoden uspeh se jamči. — Dobiva se pri

A. Hartmann-u

v Ljubljani, Tavčarjeva palača, Dunajska cesta.

Navod, kako se rabi, zastoj. (840-3)

Semena.

Velikansko peso, nemško in domačo deteljo, vsake vrste trave, Kašelski kaps, Ribniški krompir in fižol i. t. d.

priporoča po najnižji ceni (158-3)

IVAN PERDAN v Ljubljani.

Umetne

(41-19)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Priporočanja vredno za zasobnike in gostilničarje na deželi!

Pivo v steklenicah,

ekspozitno pivo, ki se ne pokvari, iz pivovarne bratov Koslerjev, v zabojih po 25 in 50 steklenic.

Zalogo ima

(132-4)

AL. MAYER.